

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2528 มีโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 88 โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 440 คน และครูอาจารย์จำนวน 13,824 คน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยดำเนินการดังนี้

1. โรงเรียนสุ่มมา 73 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ทั้งหมด 88 โรงเรียน โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (1970: 607)
2. ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 4 ฝ่าย ทุกคนทั้ง 73 โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 365 คน
3. ครูอาจารย์ของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 73 โรงเรียนสุ่มมาจำนวน 375 คน โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan (1970: 607)

รวมตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 740 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาจากเอกสาร ตำรา หนังสือ คู่มือ และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามจะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) เป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ราชการ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง แบบสอบถามจะเห็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงาน ความหนาที่ความรับผิดชอบของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง แต่ละข้อมี 5 ตัวเลือกตามความถี่ถึงบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ดังนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด หรือควรปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติมาก หรือควรปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง หรือควรปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติได้น้อย หรือควรปฏิบัติได้น้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติได้น้อยที่สุด หรือควรปฏิบัติได้น้อยที่สุด

คำถามทั้งหมดมี 71 ข้อ แบ่งออกเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ ดังนี้

1. การทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายปกครอง 41 ข้อ ข้อ 1-11
2. การอบรมศีลธรรม จรรยา มารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม 5 ข้อ ข้อ 12-16
3. การปกครองดูแลให้ความอบอุ่นและความปลอดภัยแก่นักเรียนขณะอยู่ในโรงเรียน 8 ข้อ ข้อ 17-24
4. การให้คำแนะนำด้านความประพฤติของนักเรียนและครูให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและระเบียบประเพณีที่คนสังคมอยู่ 10 ข้อ ข้อ 25-34
5. การวางแผน ควบคุมและแก้ปัญหาการมาโรงเรียนของนักเรียนและการมาทำงานของครู 7 ข้อ ข้อ 35-41
6. การวิเคราะห์และวิจัยปัญหาของนักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายบุคคล เพื่อประสานงานกับฝ่ายแนะแนวให้นักเรียนประสบความสำเร็จตามเอ็กต์ภาพ 5 ข้อ ข้อ 42-46
7. การวางแผนติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว เพื่อปรับปรุงงานด้านการปกครองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 5 ข้อ ข้อ 47-51
8. การวางแผนและจัดให้มีการรวบรวมข้อมูล สถิติเกี่ยวกับการปกครองให้เป็นปัจจุบัน เพื่อป้องกัน แก้ปัญหาและนำไปใช้ในการแนะแนว 8 ข้อ ข้อ 52-59
9. การประสานงานกับผู้ปกครองและร่วมมือกันแก้ปัญหาของนักเรียน 6 ข้อ ข้อ 60-65
10. การปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง 6 ข้อ ข้อ 66-71

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจ ให้คำแนะนำในแต่ละข้อความ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อความ (content validity) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิในฐานะนักวิชาการ จำนวน 2 ท่าน ได้แก่
 - 1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์
 - 1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์
2. ผู้ทรงคุณวุฒิในฐานะผู้ปฏิบัติ ซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานด้านปกครองนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 8 ท่าน ได้แก่

- 2.1 อาจารย์จنگกล วิทยาธิกรณศักดิ์
- 2.2 อาจารย์กนก จันทขจร
- 2.3 อาจารย์อาภา อุดมรัตน์
- 2.4 อาจารย์สำเริง นิลประดิษฐ์
- 2.5 อาจารย์วิศิษฐ์ ดวงสงค์
- 2.6 อาจารย์ประโยชน์ แผลมทอง
- 2.7 อาจารย์วีระ กาญจรังสิตา
- 2.8 อาจารย์เกษม ไกศลวัฒน์

เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบให้ข้อ เสนอแนะแล้ว จึงนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข แบบสอบถามอีกครั้งหนึ่งก่อนจะนำไปใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยความเห็นชอบของอาจารย์ ที่ปรึกษา

การ เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปถึงอธิบดี กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอความอนุเคราะห์ออกหนังสือของกรมสามัญ ศึกษาขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือขอความร่วมมือจากกรมสามัญศึกษาและของผู้วิจัยเอง โดยส่งและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ส่วนหนึ่ง และส่งและรับทางไปรษณีย์อีกส่วนหนึ่ง ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 562 ฉบับ คิด เป็นร้อยละ 75.95 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมา

กลุ่มประชากร	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป	จำนวนแบบสอบถาม ที่ได้รับกลับคืน	คิด เป็นร้อยละ
ผู้บริหาร	365	242	66.30
ครูอาจารย์	375	320	85.33
รวม	740	562	75.95

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS^X (Statistical Package for the Social Sciences) โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่มคือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มครูอาจารย์ แยกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ อายุราชการ วุฒิ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่ง โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับบทบาทของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง ทั้งบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังในด้านต่าง ๆ โดยการหาค่าเฉลี่ย (X) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้ความหมายของคะแนนของแต่ละช่วงความคิดเห็น ดังนี้

- 1.00-1.49 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด หรือควรปฏิบัติน้อยที่สุด
- 1.50-2.49 หมายถึง ปฏิบัติน้อย หรือควรปฏิบัติน้อย
- 2.50-3.49 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง หรือควรปฏิบัติปานกลาง
- 3.50-4.49 หมายถึง ปฏิบัติมาก หรือควรปฏิบัติมาก
- 4.50-5.00 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด หรือควรปฏิบัติมากที่สุด

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนกับกลุ่มครูอาจารย์เกี่ยวกับบทบาทของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง โดยการเปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ย (X) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ที่ทำได้ และนำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าที (t-test)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย